

Sygn. akt III KK 168/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Sobczak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Ryński

SSN Dariusz Świecki

Protokolant Teresa Jarosławska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Jerzego Engelkinga,
w sprawie **E. S.**

skazanego z art. 86 § 1 kw w zb. z art. 94 § 2 kw

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 6 listopada 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść
od wyroku Sądu Okręgowego w Ł.

z dnia 3 października 2012 r.,

utrzymującego w mocy wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w W. z dnia 9 maja 2012
r.

**1/ uchyla zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 3 października 2012 r. i utrzymany nim w mocy
wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w W.
z dnia 9 maja 2012 r. i postępowanie
karne wobec E. S. na
podstawie art. 45 § 1 kw w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 kpw -**

umarza;

**2/ kosztami postępowania w sprawie obciąża Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

E. S. wyrokiem zaocznym z dnia 9 maja 2012 r. Sądu Rejonowego w W., w sprawie o sygn. akt [...], został uznany winnym popełnienia czynu wyczerpującego znamiona art. 86 § 1 kw. w zb. z art. 94 § 2 kw., zaś na mocy art. 9 § 1 kw. w zw. z art. 86 § 1 kw. w zw. z art. 24 § 1 § 3 kw. wymierzona została mu kara grzywny w wysokości 800 złotych. Wyrokiem tym rozstrzygnięto także o wydatkach postępowania.

Na skutek apelacji wniesionej przez obwinionego Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 3 października 2012 r., sygn. akt [...], utrzymał w mocy wyrok zaoczny Sądu Rejonowego oraz orzekł o kosztach postępowania.

Kasację od orzeczenia Sądu odwoławczego wywiódł Rzecznik Praw Obywatelskich, na korzyść obwinionego E. S. Skarżący zarzucił temu orzeczeniu rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa procesowego, tj. art. 106 § 3 k.p.w. w zw. z art. 117 § 2 k.p.k. w z art. 38 § 1 k.p.w. i art. 4 k.p.w., polegające na rozpoznaniu sprawy w postępowaniu odwoławczym bez udziału obwinionego, który o terminie rozprawy apelacyjnej nie został zawiadomiony, co naruszało jego prawo do obrony. Skarżący w konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu II instancji i utrzymanego nim w mocy orzeczenia Sądu I instancji i umorzenie postępowania z powodu przedawnienia karalności wykroczenia.

Obecni na rozprawie kasacyjnej, Prokurator Generalny oraz Rzecznik Praw Obywatelskich, wnieśli o uwzględnienie kasacji oraz wniosku w niej zawartego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich jest zasadna w stopniu oczywistym (art. 535 § 5 k.p.k.). Rację należy przyznać skarżącemu gdy twierdzi, że orzeczenie Sądu II instancji zapadło z rażącą obrazą wskazanych w *petitum* kasacji przepisów, które wywarły istotny wpływ na treść tego rozstrzygnięcia.

W pierwszej kolejności podnieść należy, że przysługujące obwinionemu prawo do obrony realizuje się przede wszystkim w możliwości jego uczestnictwa w rozprawie apelacyjnej. W sprawach o wykroczenia taką możliwość gwarantuje

przepis art. 106 kpw. Zgodnie z § 1 tego artykułu: strony mają prawo uczestniczyć w rozprawie i w posiedzeniu sądu odwoławczego, zaś § 3 rozstrzyga, że rozpoznanie sprawy w przypadku niestawiennictwa stron jest możliwe wyłącznie w sytuacji prawidłowego zawiadomienia ich o terminie rozprawy apelacyjnej. Prawidłowe zawiadomienie jest równoznaczne z doręczeniem zawiadomienia o terminie rozprawy na zasadach przewidzianych w art. 128 - 142 Kodeksu postępowania karnego, które zgodnie z art. 38 § 1 kpw. mają odpowiednie zastosowanie do czynności procesowych prowadzonych w postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Bezspornie uznać należy, iż w przedmiotowej sprawie doszło do rażącego naruszenia tych przepisów, skutkującego pozbawieniem obwinionego możliwości realizacji prawa uczestniczenia w rozprawie odwoławczej, co jednocześnie stanowiło rażące naruszenie jego prawa do obrony. Zauważyć przecież trzeba, że zarządzeniem z dnia 27 sierpnia 2012 r. (k. 85) wyznaczono termin rozprawy apelacyjnej na dzień 3 października 2012 r. Jak wynika ze zwrotnego poświadczenia odbioru E. S. przesłano zawiadomienie o terminie rozprawy na prawidłowy adres [...] K., ul. P. 29, które obwiniony odebrał osobiście 13 września 2012 r. (k. 87). Rzecz jednak w tym, że z treści zawiadomienia doręzonego obwinionemu wynikało, że termin rozprawy apelacyjnej został wyznaczony na dzień 30 października 2012 r. (k. 94), nie zaś jak winno być prawidłowo wskazane na 3 października 2012 r. Błędu w określeniu daty rozprawy nie konwalidowały poprawki naniesione na zwrotne poświadczenie odbioru przez pracownika sekretariatu, skoro tej samej poprawki nie naniesiono już na treść zawiadomienia. Faktu tego nie kwestionował także sporządzający to zawiadomienie sekretarz sądowy (k. 105).

W tej sytuacji błędnym było uznanie przez Sąd Okręgowy w Ł., iż obwiniony E. S. nie stawił się o terminie rozprawy zawiadomiony prawidłowo, k. 87 (k.88).

W przedstawionych okolicznościach sprawy, nie ulega najmniejszym wątpliwościom, że obwiniony nie został prawidłowo powiadomiony o terminie rozprawy apelacyjnej, a co za tym idzie jego niestawiennictwo tamowało rozpoznanie przedmiotowej sprawy (art. 117 § 3 k.p.k.). Przeprowadzenie rozprawy apelacyjnej i wydanie wyroku przez Sąd Okręgowy rażąco naruszyło zarówno zasadę określoną w art. 106 § 3 kpw., jak i prawo obwinionego do obrony przez

pozbawianie go możliwości uczestniczenia w rozprawie apelacyjnej i skorzystania z uprawnień wynikających z art. 453 § 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 kpw.

Zdiagnozowane uchybienie przesądziło o zasadności kasacji, której uwzględnienie stało się przyczyną wydania orzeczenia o charakterze kasatoryjnym w odniesieniu do orzeczenia Sądu odwoławczego, ale także wyroku Sądu I instancji i umorzenia postępowania - w oparciu o przepis art. 45 § 1 kw. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 kpw. - z uwagi na przedawnienie karalności przypisanego obwinionemu wykroczenia. Weryfikacja okresu popełnienia tegoż czynu (20 kwietnia 2011 r.) nie pozostawia wątpliwości co do tego, że karalność przypisanego obwinionego wykroczenia ustała z uwagi na upływ 2 lat od jego popełnienia.

O kosztach procesu orzeczono w myśl art. 632 pkt 2 i art. 634 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, orzekł, jak w sentencji wyroku.